

MURHABALLADEJA

MURDER BALLADS – HEIKKI LAITINEN & KIMMO POHJONEN

SIBAR RECORDS

KEISARI ALEKSANTERI

sanomakellot soivat
ja pauhaa pasuunat
suruhun vaipuu kansat
miljoonat lukuisat

haltian hovin alle
on murhe vaipunut
rikkaan ja köyhän majaa
murheella täytetty

kirkkaasti päivä koitti kolmastoist maaliskuun kellot ne somasti soitti jo kansa kokoontuu

palatsis majesteetin
kerrottiin käynehen
katriina mihilovnan
suuriruhtinattaren

kotia ajassa
omissa vaunuissaan
oli tulipommein kanssa
murhaajat vastassa

vaunujen alle ensin
tuo pommi paiskattiin
ne tästä halki meni
tuli monta haavoihin

keisari eheänä
vaunuista nousi pois
hän haavoitetuille vielä
apunsa silloin soi

räjähdyksessä maahan kaatoi
ken läsnä oli siin
itse majesteetin saattoi
kovasti haavoihin

kun savu oli poissa
niin nähtiin kauheaa
verissä makas maassa
keisari korkea

murskaksi menneet jalat
ne oli molemmat
monessa kohdas kanssa
haavat oli kauhiat

hän jalo hallitsija
keisari korkea
miljoonien suojaaja
jo vaipuu kuolemaan

keisari armollinen
lempää luonnoltaan
hän Aleksander toinen
ei enää elossa

nyt Aleksander toinen
tuo nimi suloinen
kätketty kansan poveen
jäti Suomehen

lukuisat armotyönsä
maassamme todistaa
että hän oli isä
rakkahin kaikista

The bells are ringing out a message,
and the trumpets are blaring.
The people are sinking into sorrow,
millions upon millions of them.

*Misery has struck deep
into the court of the ruler.
The houses of both rich and poor
are filled with sorrow.*

*The day dawned brightly,
it was the thirteenth of March
and the bells rang sweetly
and the people were all gathered.*

*In the palace it was said
that His Majesty had been on a visit
to Katriina Mikhailovna –
the Grand Duchess.*

*When he was driving home
there were murderers waiting for him
in their own carriage.
They had firebombs ready.*

*First they threw a bomb
under the carriage.
It broke the carriage in two.
Many were wounded then.*

But the Tsar was unharmed and got out of the carriage and even began to help the people who were wounded.

*Then another explosion
struck down all at the scene
and His Majesty himself
received a terrible wound.*

*When the smoke had cleared
what a terrible sight it was!
The noble Tsar was lying on the ground
all covered in blood.*

*His legs were broken –
both of them were shattered,
fractured in many places.
His wounds were terrible.*

*The noble ruler,
the Great Tsar
protector of the millions
sank down into death.*

*The gracious Tsar,
so gentle in his nature,
Alexander the Second
is no longer alive.*

*Now Alexander the Second –
the very name is sweet –
is clasped in the bosom of the people
of Finland for ever.*

*His many deeds of mercy
done in our country prove
that he was a father
beloved of us all.*

REKILAUJUJA MURHAMIEHISTÄ

enkä minä hurjan luontoni tähren
päätnä alaha paina
iloonen ja irti maasta
meinaan olla aina

no lyökää ny saatanat puukolla
kun teirän teköö mieli
minä vaan ringissä retkuttelen
vaikka oon näin musta ja pieni

voi kuin se yö oli kauhia
ku juotihin ja tapeltihin
ja pirummoosella lehemän kiululla
verta vaan kannettihin

on mua lyöty puukolla
ja rautapuntarilla
seittemän kertaa suolet sylis
olen hyppiny permannolla

kaksi lõi helapääpuukolla
ja kolomas airaksella
eikä sen tarvinnu sen mänty iiskan
kauan sairastella

meltoo-jussin puukkoo oli
terävä ku nuoli
härsilän martti tallin taa
se ketoolan jukka kuoli

pois on viety hallin janne
laulamasta täältä
kun ei se jaksan kuunnella
sitä postikellon ääntä

mustalla mäellä hallin vällillä
posti tapettihin
juuri samalla paikalla
se janne ammuttiin

kaharellatoista kiväärellä
se ammuttiin läpi
kaikki jokka siinä paikalla oli
niin itkivät kun näki

kankhan antti se puukoon osti
ja riksīn siitä makso
jolla sitten ruottalaasen
kaulasuonet katko

kankhan antti se puukoon teetti
enkliiskateräksestä
jolla veren vuaratteli
sen hurrin syrämmestä

hurripoika se maantien ojas
rukooli ja huusi
kolome poika suomalaasta
ja ruottalaasia kuusi

hurripoika se maantien sivus
rukooli ja itki
suomalaisen ruottalaasta
leuan ala pisti

vaikka minä oon nän fangittu poika
niin ei šaa irivistellä
eikä sitä tierä kuka teistä vielä
saa rautoja helistellä

älä sure pappa ja älä sure mamma
vaikka poikas on rautafankki
silloin se poika vasta tallella on
kun oven päällä on kanki

älä sure veikkoo ja älä sure siskoo
ja älä sure oma kulta
silloin se poika vasta tallella
kun sen peittää musta multa

*Because of my wild nature
I don't intend to bow my head,
I'm going to be cheerful
and always stay above ground.*

*And bloody hell! You can come at me,
stab me if you want to try it.
I'll still be hanging around in the gang
though I'm so dark and small.*

*Oh that was a terrible night
when we drank and fought
and they had to carry the blood away
in a damned cows' bucket.*

*I have been stabbed with a knife.
and struck with an iron weighing-bar.
I've been jumping on the floor
seven times, holding my guts in.*

*Two of them stabbed me with a dagger
and the third hit me with an oar
and that fellow Mänty liska
didn't need to be ill for long.*

*The knife of Meltoo-Jussi
was sharp as an arrow
and Jukka Ketola
died behind the stable of Martti Härsilä.*

*Also Hallin Janne
has ceased from singing here any more
because he couldn't stand hearing
the bell of the postman.*

*It was on a black hill on the road to Halli
that the postman was killed,
at exactly the same spot
where Janne was shot.*

*He was shot full of holes –
there were twelve rifles that did it –
and all the people who were present
were weeping at the sight.*

*Antti Kangas bought a knife.
He paid a whole crown for it
Then he used it to slice open
the neck of a Swedish-speaking man.*

*Antti Kangas got a knife
that was made of English steel.
It made the blood gush
from the heart of that Swedish-speaker.*

*The Swedish-speaking man lay in a ditch
by the road, praying and yelling.
There were three Finnish lads
and six Swedes.*

*The Swedish-speaker lay by the roadside,
praying and weeping
and a Finnish lad
stabbed the Swedish one under the jaw.*

*Even if I am imprisoned
that's no reason for you grin
because nobody knows which of you
will be calmed down in fetters.*

*Don't be sorrowful mum and dad,
even if your son is jailed
for this son of yours will be safe
only when he's under lock and key.*

*Don't be sorrowful brother and sister
and my own darling.
Your boy will only be in a safe place
only when he's covered with black earth.*

KATRIINA

Katriina piennä palveli
hovissa kuninkaan
hän tähtein lailla loisteli
toisien seurassa

kuningas kultasanoilla
puhutteli Katriinaa
"kuuleppas Katri pienoinen
tule sää minulle"

"kuuleppas Katri pienoinen
jos tulet minulle
niin parhaan kultasormukseni
minä annan sinulle"

"en huoli sormuksestasi
en huoli ollenkaan
se anna puolisolle
jos kunnian vaan saan"

"kuuleppas Katri pienoinen
jos tulet minulle
niin parhaan kultakruununi
minä annan sinulle"

"en huoli kultakruunustas
en huoli ollenkaan
se anna puolisollesi
jos kunnian viaan saan"

"kuuleppas Katri pienoinen
jos tulet minulle
niin puolen valtakuntaani
minä annan sinulle"

"en huoli valtakunnastas
en huoli ollenkaan
se anna puolisollesi
jos kunnian vaan saan"

"kuuleppas Katri pienoinen
jos et tule minulle
niin panen sun piikkitynnöriin
ja annan pyörittää"

"jos paatte piikkitynnöriin
annatte pyörittää
niin taivaan Herra minulle
armonsa lievittää"

Katriina sitten tuomittiin tuonne piikkitynnöriin ja koko vahtiväki nyt sai häntä pyörittää

Katriina uskollisesti
kärsi kaikki vaivansa
yks enkel lens alas taivaasta
joka vapautti vaivoisista

◆◆◆◆◆◆◆◆◆
*Katriina was a little servant girl
in the court of the king
she shone like a star
among all the others.*

*The king addressed Katriina with golden words:
"Listen now, little Katriina,
and come to me now."*

*"Listen little Katriina
if you come to me
I will give to you
my best gold ring!"*

*"I care nothing for your gold ring
care nothing at all,
give it to your wife
if I can only keep my honour."*

*"Listen little Katriina
if you come to me
I will give to you
my best golden crown."*

*"I care nothing for your golden crown,
care nothing at all,
give it to your wife
if I can only keep my honour"*

*"Listen little Katriina
if you come to me
then I will give to you
half of my kingdom."*

*"I care nothing for your kingdom,
care nothing at all,
give it to your wife
if I can only keep my honour."*

*"Listen little Katriina
if you won't come to me
I'll put you in a barrel full of spikes
and start it rolling."*

*"If you put me in a barrel full of spikes
and start it rolling
then the Lord in heaven
will lessen the pain with his mercy."*

*Katriina was then condemned
to go into that barrel full of spikes
and all the men of the king's guard
started to roll her.*

*Katriina steadfastly
suffered all that pain
and an angel flew down from heaven
and released her from the torment.*

MURHA MUSIIKKITALOSSA

*(Konsertissa tapahtuva murha,
konsertissa improvisoitu murhaballadi.)*

Muistatko beibi,
tämä balladi kertoo murhasta,
joka tapahtui, joka tapahtuu,
joka tulee tapahtumaan
tänään ja tässä salissa.

Herättiin aamulla hotellihuoneessa
ja mä sanoin sulle ystävälisesti:
"Hyvää huomenta kultaseni."

Mutta sää vastasit aivan yllättäen:
"Mä en oo enää sun kaa!"
Kuinka sää saatoit sanoa mulle noin!
Mistä olit oppinut noin rahvaanomaista kieltää!

No, kyllähän se päivä, tämä päivä,
oli pakko saada kulumaan.
Mutta sitten lähdettiin Musiikkitalolle,
siellä soitti se maailmankuulu haitarinsoittaja!

Kun tultiin talolle, niin kyllä oli ulkoapäin ruma
ja sisältä sokkeloinen, mutta löydettiin
se konserttisali ja kuudes penkkirivi.

Oihan se oikein mukavaa,
mutta kun se harmaapäinen äijänkäppänä
lauloi balladia pettäjänaisesta,
petollisesta pettäjänaisesta,
niin aattelin, että se oli sitte tässä,
se on nyt sitte kerta kaikkiaan tässä.

Ja mä juoksin ovesta ulos ja portaat ylös
ja baaritiskille ja huusin: "Veitsi tänne!"

Ja mä juoksin takasin portaat alas ja
takaisin saliin ja kuudes penkkirivi.

Muistaks sää beibi!
No ethän sää voi sitä muistaa!
Sillä mä pistin sen veitsen sun petolliseen rintaasi,
sun petolliseen rintaasi,
kesviikkona ensimmäinen helmikuuta
kakstuhatta kakstoista.

tuuli, tuuli se taivutti koivun larvan
ja meri oli laineihissa,
nyt mua vierähän, nyt mua vierähän
linnasta linnahan
kantaen kahlehia, kantaen kahlehia

(A murder that happened at a concert:
a murder ballad improvised at a concert.)

Just remember babe –
this ballad tells of a murder
that happened, is happening,
is going to happen
today, and in this hall.

We woke up in the hotel room in the morning
and I spoke to you in a friendly way:
"Good morning my love."

But you answered completely out of the blue:
"Fuck off, we're not an item any more!"
How could you speak to me like that!
Where did you learn such a coarse way of speaking!

Well, this day, that day
was something we had to get through.
But then we left for the Music House
where the world-famous accordion player was going
to perform.

When we came to the house, well from outside
it was ugly, and inside labyrinth,
but we found the concert and the hall, the sixth row.

And it was really nice to be there
but when that little grey-haired fellow

started to sing a ballad about a cheating woman,
about a cheating woman,
then I thought this is it,
this is it for once and for all.

And I ran out of the door and up the stairs
and to the bar and yelled: "Give me a knife!"

And I ran back down the stairs and
back to the hall and to the sixth row.

Remember babel
Well actually you can't remember!
For I stuck that knife into your cheating heart,
your cheating heart,
on Wednesday the first of February
in the year two thousand and twelve.

The wind, the wind was bending the tops of the birches.
and there were waves out on the sea.
Now I'm being taken, now I'm being taken
from one jail to another
wearing my shackles, wearing my shackles.

ITKUVIRSI SODISSA KAATUNEILLE

miksis sie heitteli miun aniamottomaks,
tukiturvattomaks
miksis sie jättelit miun niilie ikuikäväisille,
niilie ikuikäväisille

milläs mie suuttelin sen
suloinen suuren luojaisen
milläs mie vihastuttelin sen
ylhäisen yhen jumalaisen
kun hän heitti miun tukiturvattomaks,
aniarmottomaks
kun hän jätteli miun niilie ikuikäväisille

nyt sie oot peitely niillä ikupeittehoisil
nyt sie oot kateltu niillä ikukattehoisil
ei ne paista nyt ne jumalan tuuloset
eihän ne tuule nyt ne jumalan tuuloset
eikä saa'a nyt ne ikusatteet

kuuluuthan ne kumiaiset kelloset
avahuuthan ne taivaan rantaset
ei avahu armottoman mielalaset

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
*Why did you cast me beyond all mercy,
why did you send me beyond all safety
why did you leave me with this eternal yearning,
this eternal yearning?*

*How did I make Him angry,
the Creator, so sweet and so mighty?
How did I make Him angry, the one most high God,
when he cast me beyond all safety,
utterly removed His mercy from me –
when He left me with that eternal yearning?*

*Now there is an everlasting blanket laid on you,
now there is an eternal covering placed over you.
Now these winds of God do not warm you,
nor do they blow over you,
nor do the everlasting rains fall on you.*

*Now the deep bells ring out.
The shores of heaven can be known
but not the moods of the merciless one.*

KAARLO JA KERTTU

nyt aion minä lauellella
kahdesta nuorukaisesta
kun rakkauden takia
on tullut kahden kuolema

ol saksalainen maalari
mahtava taiteen sankari
Kaarlo hän oli nimeltään
Kaunis ja nuori iältään

Kaarlo oli jäänyt orvoksi
vanhemmilta pieneksi
hän asui setänsä talossa
ja harjoitti taidetta.

setänsä tytär ainoa
kaunis kuin kukka kedolla
Kerttu hän oli nimeltään
seitsemäntoista iältään

ja nuoruksen rinnassa
rakkaus sytti palamaan
että he liiton sołmivat
sydämet yhteen sulkivat

se päivä oli ihana
kun Elben virran rannalla
Kaarlo ja Kerttu käveli
ja onnestansa uneksi

se päivä oli todella
niin juhlallista-laataua
kun Kaarlo kultasormuksen
sai painaa Kertun sormehen

he valan kalliin vannoivat
nimessä pyhän taivahan
niin ettei heitä erota
elämä eikä kuolema

näin Kaarlo sanoi Kertulle
viattomalle neidolle:
"oi minun oma Kerttuni
mun osani mun onnen"

"sinua tahdon rakastaa
ja sinut aina omistaa
sen Elben virta vahvistaa
ja taivaan tähdet todistaa"

pois Kaarlo kauas matkusti
ja opintojaan harjoitti
vaan Kerttu yksin huokaili
ja Kaarloansa kaipaili

mut oli Kaarlo kokonaan
jo unhottanut valansa
ei enää tule kirjettää
Kertulle hältä yhtäkään

nyt Kertun suru eneni
kun isä hälle saneli:
"sullon jo uusi sulhanen
poika nuori ja iloinen"

kaino kun oli luonteesa
ei voinut mitään vastata
niin uusi liitto solmittiin
vaan vanhaa neito kaipasi

hääpäivä oli huomenna
kun Elben virran rannalla
taas Kerttu yksin huokaili
ja Kaarloansa kaipaili

"oi olisinko pettääjä
vaikka mun jätti ystävä
hänet minä tahdon omistaa
en elossa vaan kuolossa"

hän näki myös sen lehmuksen
ja muisti kun sen siimekseen
hän Kaarlon kanssa istahti
ja pyhän liiton vahvistti

silmänsä melkein musteni
kun valaansa hän muisteli
"oi menisinkö toiselle
kun lupasin jo Kaarolle"

puistossa Kerttu käveli
sillalla siellä asteli
sillalta jokeen hyppäsi
niin aallot neidon hautasi

niin Kerttu päätti päivänsä
tätén hän vietti häitänsä
sen teki Kaarlon kavaluuus
sydämens häijy viekkaus

kun Kaarlo vihdoin palasi
kuolleemaan Kertun kohtasi
vaan ei hän siitä välitä
kun sydän on niin kylmänä

ei se häntä liikuta
sydän kun kivikovana
iloja rupesi etsimään
ja irstaisesti elämään

oli taas ilta ihana
kun Kaarlo käveli katuja
muistellen ilopaikkoja
ja hupaisia seuroja

hämmästyksessä Kaarlon valtasi
kun kaulassaan hän huomasii
ne kylmät käsivarret vaan
ristissä kädet rinnalla

hän näki myös sen sormuksen
jonka kerran antoi Kertulle
voi koston suurta kovuutta!
voi Kertun uskollisuutta!

ne kädet halasi Kaarloan
viel useitakin kertoja
eräässä tanssialissa
ne kuristivat Uhrinsa

nyt lauluninkin lopetan
ja teitä vielä varoitan
oi älkää ketään pettääkö
ja surun valtaan jättääkö

*Now I'm going to sing
of two young people
since because of love
two people died.*

*There was a German painter
a mighty hero of art,
Kaarlo was his name
a handsome young stripling.*

*Kaarlo had been an orphan
since he was a little boy.
He lived in the house of his uncle
and practised his art.*

*His uncle's only daughter
beautiful as a flower on the meadow –
Kerttu was her name
and her age was seventeen.*

*And in the hearts of the young people
love started to burn
so that they pledged union
and their hearts became one.*

*It was a lovely day
when on the banks of the River Elbe
Kaarlo and Kerttu walked
and dreamed of happiness.*

*That day was truly
so festive
when Kaarlo was able to place
a gold ring on Kerttu's finger.*

*They swore a solemn vow
in the name of holy heaven
so that nothing would separate them,
not life, not death.*

*Thus Kaarlo said to Kerttu
to the innocent maiden
"Oh my own Kerttu
my destiny, my happiness"*

*"I want to love you,
to have you for ever
the River Elbe confirms my vow,
the stars of heaven bear witness."*

*Off went Kaarlo, far away,
and went about his studies
but Kerttu sighed alone
and longed for her Kaarlo.*

*But Kaarlo had completely
forgotten his vow already,
no letter came from him now
no word to Kerttu at all.*

*Now Kerttu's grief was made even worse
when her father said:
"You have a new fiancé
a young and joyful boy."*

*Because she was shy by nature
she could not resist
and a new union was pledged
but still the maiden missed the old one.*

*It was the day before the wedding
when on the banks of the Elbe
Kerttu sighed once again
and longed for her Kaarlo.*

*"Oh how could I ever be a betrayer:
even if a friend should leave me –
he is the one I want to have
not in life but death."*

*And she also saw that linden tree
and remembered how in its shade
she had sat down with Kaarlo
and pledged holy union.*

*and she came near to fainting
when she remembered her vow
"Oh how should I wed another
when I promised myself to Kaarlo?"*

*And Kerttu walked in the park
and stepped on a bridge there
and from that bridge she jumped into the river
and then the waves buried the maiden.*

*So Kerttu ended her days,
thus she spent her wedding day
It was Kaarlo's falsehood that caused it.
The wicked slyness of his heart.*

*When Kaarlo came back at last
he saw Kerttu, dead,
but he didn't care
since his heart was so cold.*

*It didn't move him at all,
for his heart was made of stone.
He set out to seek his own pleasures
and to live his life wantonly.*

*It was again a lovely evening
when Kaarlo was walking the streets
thinking of places of joy
and his amusing companions.*

*Astonishment overcame Kaarlo
when on his neck he noticed
just these cold arms
with hands crossed over his chest.*

*He saw also the ring
that he had once given to Kerttu.
Oh the terrible hardness of revenge!
Oh Kerttu's faithfulness!*

*These hands hugged Kaarlo
several more times.
It was in a certain dancing hall
that they strangled their victim.*

*Now I end my song
and what's more I warn all of you:
don't deceive anyone
or leave them to be overcome by sorrow.*

Kansikuva

Eteläpohjalaisen rekilaulujen murhamiesankarit Antti Rannanjärvi (1828–1882) ja Antti Isotalo (1831–1911). Lau-lun mukaan "Iso-Antin raurat painoo sataneljä nauala" eli peräti kuusikymmentä kiloa. Valokuvan on ottanut keväällä 1869 vaasalainen ateljeekuvaaja Julia Widgren (1842–1917). (Pohjanmaan museon arkisto, Vaasa.)

Cover photo

The murder-heroes of the 'reki songs' from Southern Ostrobothnia, Antti Rannanjärvi (1828–1882) and Antti Isotalo (1831–1911). According to the song, "the fetters of Big-Antti weighed 104 pounds" or as much as 60 kilos. The photo was taken in the spring of 1869 by the portrait photographer Julia Widgren (1842–1917), who lived in Vaasa. (Archive of the Ostrobothnia Museum, Vaasa.)

Murhaballadeja (SACD-1010)

Heikki Laitinen & Kimmo Pohjonen

Äänitetty 1.2.2012 Musiikkitalon Sonore-salissa Sibafest-festivaalin konsertissa.

Live-miksauks: Hessu Iso-Ahola

Äänitys: Marko Myöhänen, Heikki Savolainen

Miksauks: HSS Production / Heikki Savolainen

Masterointi & SACD-authorointi: DER Digital Editing Room / Janne Malén

Valokuvat: Tuomo Manninen

Kannet: Tiina Laino

Käännökset: Donald Adamson

SibaRecords-tuottaja: Joni Käenmäki

Murder Ballads (SACD-1010)

Heikki Laitinen, vocals, & Kimmo Pohjonen, accordion

Recorded 1st of February 2012 in the Sonore Hall of Helsinki Music Centre, during Sibelius Academy's winter festival Sibafest.

Live mixing: Hessu Iso-Ahola

Recording: Marko Myöhänen, Heikki Savolainen

Editing: HSS Production / Heikki Savolainen

Mastering & SACD authoring: DER Digital Editing Room / Janne Malén

Photos: Tuomo Manninen

Cover: Tiina Laino

Translation: Donald Adamson

Producer at SibaRecords: Joni Käenmäki